

Seinäjäjoki

AVARUUDEN PÄÄKAUPUNKI

Euroopan unionin
osarahoittama

Case Seinäjoki: Sosiaalinen vastuu ja vaikuttavuus osaksi hankintojen arkea

Hanna Lindberg
hankintapäällikkö

LAKEUDEN-
PUISTO
62.788165,
22.842474

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Seinäjoella asuu seinäjokisia*

*Seinäjokelaiset vai seinäjokiset? Aukkaat saivat vuonna 2023 äänestää, kumpi kirjoitusasu on oikein, parempi tai ihan vaan suuhun sopivampi. Lopputulos oli selvä: olemme siis seinäjokisia.

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Seinäjokiset arvot

Tahto

on yrittäjämäistä asennetta, halua tehdä ja onnistua yhdessä.

Rohkeus

on edelläkävijyyttä, kykyä uudistua ja kasvaa.

Vastuullisuus

on vastuuta asukkaista ja yrityksistä, turvallisuudesta, taloudesta ja kestävästä kehityksestä. Inhimillisuus, oikeudenmukaisuus ja samanarvoisuus ovat vastuullisen toiminnan perustana.

FINNPOWER
62.771165,
22.927734

Hankintaorganisaatio

- Hankintapalvelut tuottavat hankintoihin ja materiaaleihin liittyviä palveluja kaupunkikonsernille ja sidosryhmille.
- Hankintapalvelut vastaavat kaupungin keskitetyistä hankinnoista, jotka kattavat tavara- ja palveluhankinnat.
- Työllistää hankintajohtajan, hankintapäällikön ja neljä hankinta-asiantuntijaa.
- *Kaupunkiympäristön toimiala vastaa yhdyskuntatekniikan ja talonrakennuksen urakoista sekä teknistä toimialaa koskevien suunnittelupalveluiden hankinnoista.*

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Euroopan unionin
osarahoittama

Seinäjoen modernit hankinnat- hanke

Koostuu neljästä työpaketista

1. Vaikuttavuus
2. Vastuullisuus
3. Osallisuus
4. Innovatiivisuus

AVARUUS

62.809585,
22.820544

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Miksi sosiaalinen vastuu hankinnoissa? Entä vaikuttavuus?

Hankinnat ovat kunnan suuri vaikuttavuustyökalu

Jokainen hankinta muokkaa markkinaa, työllisyyttä ja arjen palveluja. Sosiaalinen vastuu ei ole lisä, vaan tapa varmistaa, että rahalla saadaan *enemmän kuin suorite*.

Sosiaalinen vastuu parantaa palvelun laatua

Hyvinvoivat työntekijät, vastuulliset alihankintaketjut ja yhdenvertaiset toimintatavat näkyvät suoraan palvelun toimivuudessa ja asiakaskokemuksessa.

3. Vaikuttavuus tekee hankinnoista strategisia, ei vain operatiivisia

Kun hankinta kytketään kaupungin tavoitteisiin (esim. työllisyys, hyvinvointi, osallisuus, yrittäjäyys), se ei ole enää “pakollinen prosessi”, vaan keino saavuttaa tuloksia.

Mistä lähden
liikkeelle?

AVARUUS

**62.809585,
22.820544**

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Mitä vaikuttavuus on – ja mitä on vastuullisuus?

Vaikuttavuus

Se, mitä hankinnalla saadaan aikaan.

Mitä muutosta hankinta tuottaa?

Kenelle syntyy hyötyä?

Miten tulos näkyy arjessa, palveluissa tai yhteiskunnassa?

Esimerkkejä: työllistymisiä, parempaa perehdytystä, turvallisempia työoloja.

Vaikuttavuus = lopputulos.

Vastuullisuus

Se, miten hankinta toteutetaan.

Noudatetaanko lakia ja eettisiä periaatteita?

Toimitaanko yhdenvertaisesti ja läpinäkyvästi?

Onko alihankintaketju kunnossa?

Esimerkkejä: tilaajavastuu, yhdenvertaisuus, eettiset toimintatavat.

Vastuullisuus = toimintatapa.

Lakisääteiset sosiaalisen vastuun kriteerit hankinnoissa

Sosiaalisen vastuun työ ei ala nollasta. Hankinnoissa on jo joukko lakisääteisiä velvoitteita, jotka muodostavat perustan kaikelle muulle vastuullisuustyölle. Näiden lisäksi voidaan käyttää vapaaehtoisia sosiaalisen vastuun kriteereitä, jotka tuovat hankintoihin lisää vaikuttavuutta.

- **Työehtojen noudattaminen**

Työehtosopimukset, työaikalaki, vuosilomalaki, työturvallisuuslaki.

- **Tilaajavastuulain selvitykset**

Verovelkatodistus, eläkevakuutusmaksut, työterveyshuolto, TES-tiedot.

- **Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus**

Yhdenvertaisuuslaki ja tasa-arvolaki velvoittavat työnantajia.

- **Ihmisoikeuksien kunnioittaminen**

Pakkotyön kieltö, lapsityövoiman kieltö, syrjinnän kieltö.

- **Alihankkijoiden vastuullisuus**

Tarjoaja vastaa alihankkijoidensa lakisääteisistä velvoitteista.

- **Poissulkemisperusteet**

Esim. ihmiskauppa, korruptio, verojen laiminlyönti, vakavat työoikeusrikkomukset.

“Jos lakisääteiset asiat pitää joka tapauksessa kysyä, mitä lisäarvo yhteisillä vapaaehtoisilla linjauksilla on?”

AVARUUS
62.809585,
22.820544

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Lakisääteinen perusta

Pakollinen pohjakerros, joka hoidetaan jokaisessa hankinnassa. Ei muutu hankinnasta toiseen.

Vapaaehtoiset linjaukset

Organisaation omat valinnat siitä, mitä halutaan edistää lakisääteisen minimin lisäksi. Ne eivät korvaa lakia, ne täydentävät sitä.

Mitä hankkija tekee?

Lakisääteiset asiat hoidetaan aina. Vapaaehtoiset linjaukset ohjaavat, **millaista lisäarvoa hankinnalla tavoitellaan.**

Lopputulos

Lakisääteinen osuus pysyy samana.

Vapaaehtoinen osuus muuttuu **strategiseksi työkaluksi**, ei yksittäisten hankkijoiden tulkinnaksi.

Vakiinnuta peruseriaatteet

- Kun organisaatiolla on 2–3 yhteistä linjausta (esim. työllistäminen, yhdenvertaisuus, vastuullinen alihankinta), asiantuntijoiden ei tarvitse keksiä joka kerta uutta.
- Selkeät teemat → selkeät kriteerit
- Toistettavuus → rutiini

Esimerkki tilanne

Kaupunki/organisaatio päättää uuden kaupunginstrategian pohjalta, että sen sosiaalisen vastuun painopisteet ovat:

1. Työllistäminen
2. Yhdenvertaisuus
3. Vastuullinen alihankinta

Nämä ovat organisaation yhteiset linjaukset ei hankkijakohtaisia tulkintoja.

1. Hankkija avaa mallipohjan

Tarjouspyyntöpohjassa on valmiina kolme osiota, jotka vastaavat periaatteita. Hankinta-asiantuntija valitsee niistä ne, jotka sopivat kyseiseen hankintaan.

Esim. siivouspalveluhankinnassa:

- Työllistäminen: **valitaan käyttöön**
- Yhdenvertaisuus: **valitaan käyttöön**
- Vastuullinen alihankinta: **ei valita**, koska hankinta ei sisällä ketjuja

Hankkijan ei tarvitse keksiä mitään uutta – vain valita.

Euroopan unionin
osarahoittama

Seinäjäki

2. Kriteerit tulevat automaattisesti mukana

Kun hankkija valitsee “Työllistäminen”, tarjouspyyntöön ilmestyy valmiiksi muotoiltu kriteeri:

”Tarjoajan tulee työllistää hankinnan aikana yksi pitkään työttömänä ollut henkilö tai tarjota vastaava määrä työharjoittelupaikkoja. Toteutustapa on toimittajan valittavissa.”

Kun hän valitsee “Yhdenvertaisuus”, mukaan tulee:

”Tarjoajalla tulee olla ajantasainen yhdenvertaisuussuunnitelma, joka toimitetaan tarjouksen liitteenä.”

Hankinta-asiantuntija hyödyntää siis valmiita tekstejä.

3. Seuranta on yhtä lailla vakioitu

Sopimusohjassa on valmiina seurantalauseke: *Toimittaja raportoi valittujen sosiaalisen vastuun kriteerien toteutumisesta kerran vuodessa. Raportointi tehdään kaupungin valmiilla lomakkeella.*

Hankkijan ei tarvitse miettiä, miten seuranta tehdään – se on osa prosessia.

Lopputulokset: rutiini, ei lisätyö

- Hankkija käyttää samaa pohjaa joka kerta
- Valinnat tehdään klikkaamalla, ei kirjoittamalla
- Kriteerit ovat yhtenäisiä, laadukkaita ja helposti perusteltavia
- Toimittajat tietävät, mitä odottaa, koska linjaukset eivät vaihtele hankkijasta toiseen

Esimerkkejä kriteereistä

Työllistäminen

- Toimittaja tarjoaa työllistämiskampanian (esim. 1–3 kk) nuorelle, pitkäaikaistyöttömälle tai osatyökykyiselle.
- Toimittaja sitoutuu tarjoamaan kesätyöpaikan yhdelle nuorelle sopimuskauden aikana.
- Toimittaja osallistuu kaupungin työllisyyspalvelujen yhteistyömalliin (esim. haastattelupäivät, työpajat).

Yhdenvertaisuus

- Toimittaja antaa työntekijöilleen selkokielistä perehdytystä.
- Toimittajalla on nimetty häirintäyhdyshenkilö tai toimintamalli epäasiallisen kohtelun ehkäisyyn.
- Toimittaja tarjoaa henkilöstölleen yhdenvertaisuuskoulutusta (esim. 1 h verkkokoulutus).
- Toimittaja sitoutuu varmistamaan, että palvelu on saavutettava (esim. kieli, kohtaaminen, ohjeet).

Esimerkkejä kriteereistä

Vastuullinen alihankinta

- Toimittaja kuvaa lyhyesti, miten se valvoo alihankkijoidensa työoloja.
- Toimittaja toimittaa yhden sivun vastuullisuussuunnitelman alihankintaketjun hallinnasta.
- Toimittaja sitoutuu käyttämään vain alihankkijoita, jotka ovat rekisteröityjä ja valvottuja (ei lakisääteinen vaatimus, vaan lisävarmistus).
- Toimittaja raportoi sopimuskauden aikana yhden konkreettisen toimenpiteen, jolla se on parantanut ketjun läpinäkyvyyttä.

Henkilöstön hyvinvointi

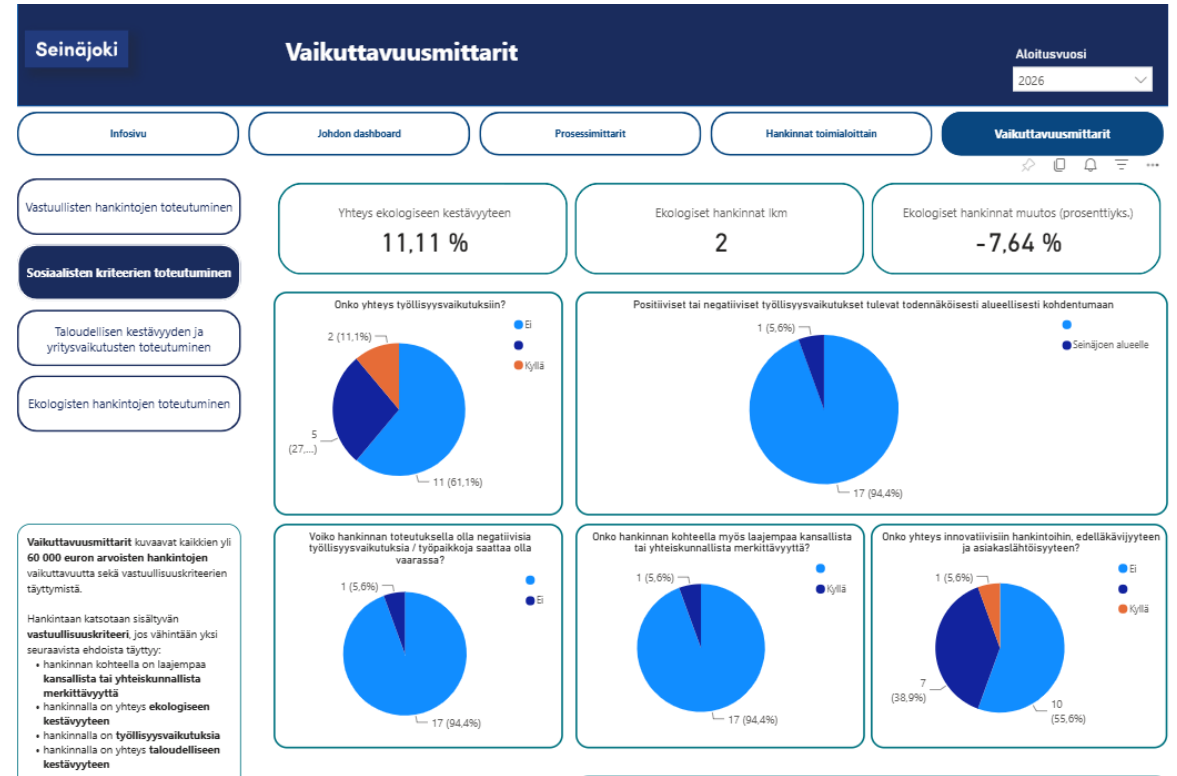
- Toimittaja tarjoaa työntekijöilleen lyhyen perehdytyksen työhyvinvointiin (esim. tauot, ergonomia).
- Toimittaja käyttää turvallisia työvuorokäytäntöjä (ei yli 10 h vuoroja ilman perustetta).
- Toimittaja seuraa henkilöstön työtyytyväisyyttä ja raportoi yhden kehitystoimenpiteen vuodessa.

Miten tätä seurataan Seinäjoella?

- Raportointilomakkeet
- Sopimuskauden vuosikatsaus
- Toimialojen seurantalista
- Painopistekohtaiset mittarit

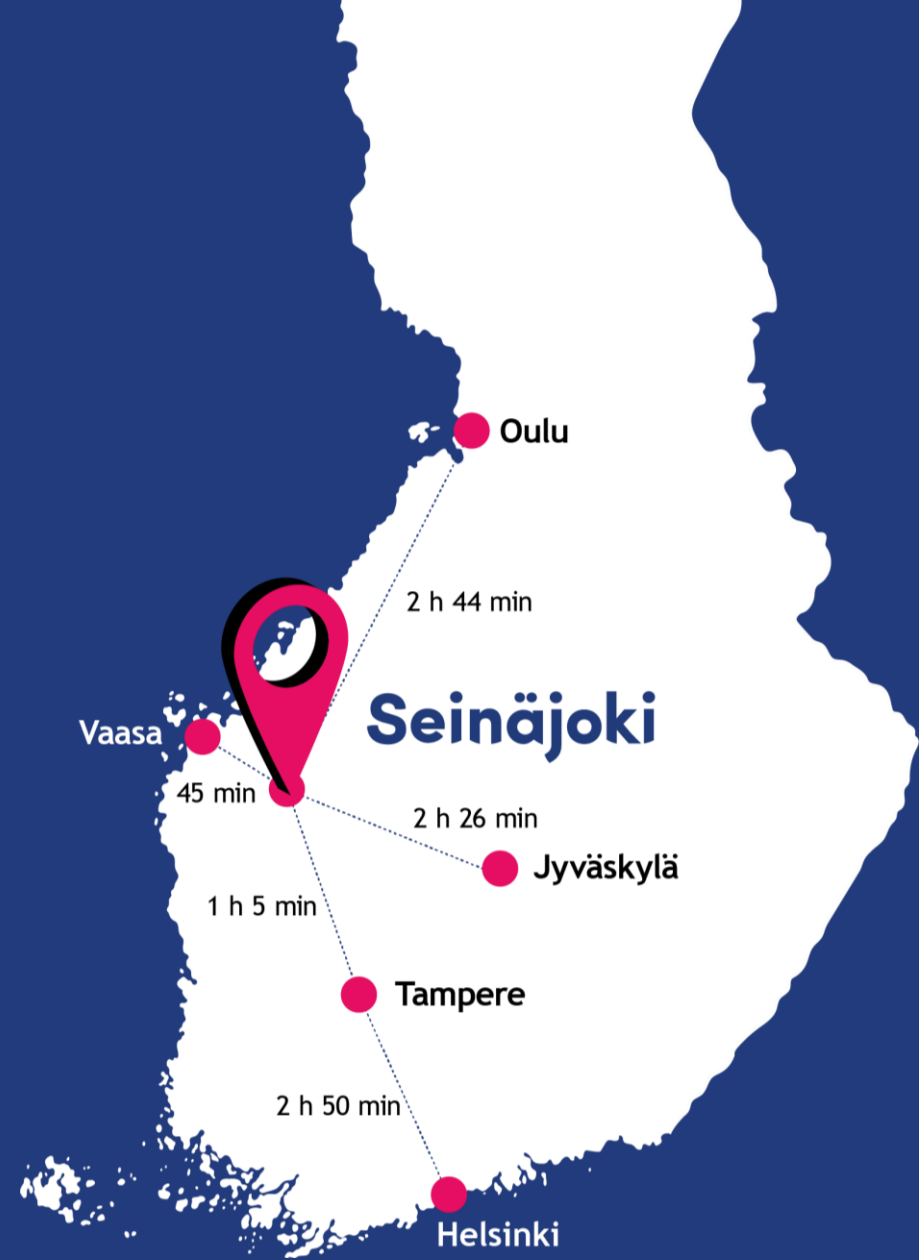
Hankintayksikön koontiraportti:

- Hankintayksikkö seuraa eri sosiaalisen vastuullisuuden ja vaikuttavuuden mittareita
- Hankintayksikkö kokoaa vuosittain yhteen: mitä tehtiin, missä hankinnoissa ja mitä hyötyä syntyi. → suora taulukointi, tiedot PowerBI-raportissa

Seinäjoki

Kysymyksiä?

Seinäjoki

Avaruuden
pääkaupunki

Pidetään yhteyttä!

Hanna Lindberg

Projektipäällikkö/Hankintapäällikkö

SEINÄJOEN KAUPUNKI | Hankintapalvelut

Alvar Aallon katu 9C, 2krs. 60100 Seinäjoki

hanna.lindberg@seinajoki.fi

p. 040 626 3697

Euroopan unionin
osarahoittama

Seinäjoki

Seinäjäjoki

AVARUUDEN PÄÄKAUPUNKI